

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(04-05 листопада 2021 р.)**

1 том

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 04-05 листопада 2021 р.). — Т.1. - Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. — 102 с.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 3 від 18.10. 2021 р.

Редакційна колегія:

Шип С.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Батюк Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021

развитие, овладение практическими формами музицирования, совершенствование художественно-музыкальной деятельности будущих учителей музыки.

Список литературы

1. Кьон Н. Г. Мажара Т. В. Функції сольфеджіо у формуванні навичок самостійного музикування студентів музично-педагогічного навчального закладу. Науковий вісник ПДПУ ім. К. Д. Ушинського. Спецвипуск. Мистецька освіта: сучасний стан і перспективи розвитку. Одеса, 2007. Ч. 2, с. 45-51
2. Теплов Б. М. Психология музыкальных способностей. Москва-Ленинград, 1947, 334 с.
3. Nikolai, H., Lynenko, A., Koehn, N., & Boichenko, M. (2020). Interdisciplinary Coordination in Historical-Theoretical and Music-Performing Training of Future Musical Art Teachers. *Journal of History Culture and Art Research*, 9(1), 225-235. DOI: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v9i1.2434>

Корчевна С. О.

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НОВІТНІХ ТЕНДЕНЦІЙ У БАЯННОМУ ВИКОНАВСТВІ

Орієнтири освіти зміщуються у площину верифікації інформації, яку отримує людина в нинішньому світі цифрової доби. Тому завданнями сьогодні мають стати такі властивості, як здатність органічно жити і повноцінно функціонувати у світі цифрових технологій, не втрачаючи людяності, основних духовно-ціннісних орієнтацій; виробити в собі здібність до протистояння стресовим ситуаціям, виховати особистісну властивість до постійного пізнання та усвідомлення явищ, процесів, змін, що відбуваються у навколишньому світі. Гасло успішної молоді нинішньої доби – гнучкий інтелект як інструмент для творчості, що передбачає постійне тренування мозку, високий рівень художньої ерудиції (знання творів мистецтва, літератури, поезії тощо).

Музичне мистецтво як художньо-культурне явище, що відбиває суспільні процеси та внутрішньо-почуттєві зміни людини в контексті трансформації соціуму, неминуче видозмінюється. Сучасний етап розвитку у мистецтві науковці визначають як добу постмодерну (кінець ХХ ст.) та навіть пост-постмодерну (ХХІ ст.) [1], яка реалізує культурну логіку пізнього капіталізму, де основним критерієм оцінювання творчого продукту стає його розважальна здатність. Художньо-ціннісні

орієнтири мистецько-освітнього простору нині спрямовані переважно у площину естрадного жанру. Цьому сприяє стрімке розповсюдження популярно-розважальних, переважно вокальних шоу (на кшталт «Голосу країни», «Х-фактор» тощо) як можливість проявити своє творче єство кожному – і аматору, і професіоналу; здобути популярність, набути певного статусу, самоствердитись. Підвищений споживчий інтерес молоді до подібних культурно-масових заходів, імовірно, викликаний обтяженим станом зовнішньо-політичної ситуації країни, постійним напруженням з боку перебігу й наслідків всесвітньої пандемії COVID-19, неусталеністю умов освітнього процесу в умовах карантинного режиму та загальним інформаційним перенасиченням.

Ці тенденції поступово й планомірно в тій чи іншій мірі проникають і в галузь професійної освіти. Так, поряд із академічним вокалом з'явився естрадний, у галузі фортепіанного виконавства з'явився цифровий його аналог та синтезатор, у баянному мистецтві – цифровий баян «V-акордеон». На сьогодні майже усі акустичні інструменти мають своїх електронних «братів» - скрипка, гітара та, як вже зазначалося, баян та фортепіано. Основна мета застосування – це звукове підсилення, вихід з камерної звуко-динамічної площини до більш масивної динаміки, звернення до більшого кола слухацької аудиторії та, як наслідок, – до більш доступного репертуарного прошарку.

Так, починаючи з другої половини ХХ ст. можемо спостерігати стрімкий зріст і популярність естрадно-джазової музики в галузі баянно-акордеонного мистецтва. Цей напрям репрезентує композиторську творчість визначних митців: Р. Гальяно, В.Власова, В. Подгорного, В. Зубицького, А. Гайденка, В. Новікова, Є. Дербенка. Світу стали відомі імена таких виконавців естрадно-джазової музики, як Р. Гальяно, Л. Бейер, М. Бертум'є, В. Перані, Ж. Гонсалес, Д. Сусар (Франція), Я. Кобаясі (Японія), К. Бунгуріч (Австралія), М. д'Амаріо, Р. Руджері, М. П'єтродаркі, П. Адрангу (Італія), М. Брідж, Е. Гассер (Канада), К. Песатуро (США), І. Лабуру (Іспанія), Г. Масфілд (Нова Зеландія), Т. Ліанг (Китай), Й. Штейн (Фінляндія), В. Мурза, С. Грінченко, Б. Мирончук (Україна), О. Скляров, Е. Аханов (Росія) [2]. А також творчі тандеми – «Париж – Москва» (Франція – Росія), «Лабіринт», «Каданс», «Мурза», «Мозаїка», «3+2», «Акко Квартет», «Vesela Vanda» (Україна) – з використанням акустичного баяна, та, звужуючи географічне коло до міста Одеси, можна назвати такі колоритні колективи, як клезмер бенд «Мамині діти», «Jam Band», «Комуна Люкс», де вже використовується цифровий аналог баяна або акордеона – V-Accordion.

Новітній етап баянно-акордеонного мистецтва характеризується наявністю нових форм виконавської практики. Можливість представити свої програми для естрадно-джазових музикантів існує в категорії «variete», що запроваджена на таких престижних міжнародних конкурсах виконавців на баяні (акордеоні), як «Citta di Castelfidardo» (Італія), «Internationaler Akkordeonwettbewerb Klingenthal» (Німеччина), «CIA Coupe Mondiale», «CMA Trophée Mondial De L'accordeon». Що ж стосується електронних видів баянів та акордеонів, то широке застосування цих конструкцій у світовій виконавській практиці зумовило виникнення категорій для виконавців на цифрових інструментах у міжнародних мистецьких форумах – це «V-Accordion Festival» (Італія), «Coupe Mondiale».

Розвиток академічного новітнього пост-постмодерністичного баянного мистецтва притаманне вузькому колу виконавців. Художньо-образний зміст даного прошарку відбиває нове світосприйняття, зосереджене на відображенні певних станів людини й апелює до чогось первинного (про це свідчать такі назви творів для баяна, як «Конструктивна уява»; «Рух води», «Гаряче повітря»; «Оманливий канон», «Дещо, що знаходиться поміж»).

Впевнений поступ баянно-акордеонного мистецтва демонструє професійно-якісний розвиток напрямів композиторського, виконавського, конкурсного руху без втрати художньо-ціннісної складової, що цілком відповідає запитам часу. Це визначає один з освітніх орієнтирів у процесі підготовки майбутніх вчителів мистецьких дисциплін, може застосовуватись як для поповнення їхнього виконавського репертуару, так і у доборі матеріалів для слухання, у створенні педагогічних проектів, художніх презентацій, застосовуватись в курсі з історії виконавства.

Література:

1. Антонович И.И. Развлечение (entertainment) как критерий успеха культурного творчества общества эпохи постмодерна. *Музыкальная наука в контексте культуры. Музыковедение и вызовы информационной эпохи*. Материалы Международной научной конференции 27-30 октября 2020 года. / Ред.-сост. Т.И. Науменко. М.: Издательство «Российская академия имени Гнесиных», 2020. С.34-40.
2. Дяченко Ю.С. Естрадно-джазовий напрям баянно-акордеонного мистецтва ХХ-початку ХХІ століть: композиторські та виконавські виміри. *Автореферат дис... канд. мистецтвознавства* : спеціальність 17.00.03. Харків, 2017. 17с.

3. Залевська О.Ю. Зародження та розвиток постмодерністського стилю у культурі та мистецтві світу й України. *Вісник ХДАДАМ*. 2013. № 2. С. 120 – 124.

Гринчук Ірина Павлівна

кандидат педагогічних наук, доцент

(ТНПУ ім. В. Гнатюка, Україна)

АПРОБАЦІЯ НОВІТНІХ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ (на прикладі курсу «Основи музично-педагогічних досліджень»)

Сучасні суспільні виклики до системи вищої освіти ставлять перед викладачами низку актуальних завдань, серед них і вимога активізації суб'єкт-суб'єктної взаємодії, використання проєктних технологій, інтерактивних методик задля формування у студентів «4 С» (communication, creativity, critical thinking and cooperation/collaboration), комплексу фахових і особистісних компетентностей.

З цією метою в жовтні цього року в рамках днів факультету мистецтв заняття з курсу «Основи музично-педагогічних досліджень» із студентами-другокурсниками перетворилися на своєрідний «практикум креативності», на яких були задіяні наступні інноваційні форми: квест, рейтинг, оцінювання-диспут, презентація аналізу-інтерпретації твору із використанням новітніх методик. На нашу думку, вони є ефективними власне для формування пошуково-дослідницького досвіду, уміння ставити ключові запитання і давати на них відповіді, висловлювати особисті судження, аналізувати, аргументувати, дискутувати та ін.

Перше і друге завдання було присвячене функціям мистецтва, музичного мистецтва зокрема. Студенти ознайомилися із змістом визначень (зачитувався лише зміст дефініції, оминаючи її назву) і за методом «ключового слова» визначали функцію, створювали та аргументували власний рейтинг функцій «Топ-3», ілюструючи на прикладі зразків музичного мистецтва.

Серед 10 функцій мистецтва, поданих у довільній формі (суспільно-перетворююча, компенсаторна, пізнавально-евристична, художньо-концептуальна, передбачення («кассандрівське начало»), комунікативна, виховна («катарсична»), сугестивна, естетична, гедоністична), «легко впізнаваними» для усіх студентів стали естетична, виховна і гедоністична. Ці ж функції очолили і